

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (operations research) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรเกี่ยวกับกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

- 1) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่สมาชิกสภา อบต.
- 2) การจัดระบบการบริหารงานและการใช้หอกระจายข่าวหมู่บ้าน
- 3) การจัดทำแผนปฏิบัติการในการประชาสัมพันธ์
- 4) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

3.1.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกิดจากกิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสม

3.2 กิจกรรมแทรกแซง

จากการศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหา และความต้องการในการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งความต้องการในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน ทั้งในตำบลทดลอง และตำบลควบคุม ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการจัดกิจกรรมแทรกแซงตามสภาพปัญหาและความต้องการดังนี้

3.2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์สามารถจัดระบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งการฝึกทักษะการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ และการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินการในวันที่ 14-16 มกราคม 2541 รวมระยะเวลาอบรม 3 วัน มีผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 31 คน งบประมาณในการดำเนินการ เป็นงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นค่าอาหาร ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าวัสดุฝึกอบรม และค่าศึกษาดูงาน จำนวน 30,000 บาท

3.2.2 โครงการพัฒนาประสิทธิภาพหอกระจายข่าวหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพหอกระจายข่าวแต่ละหมู่บ้านให้มีสภาพที่ใช้งานได้ กำหนดผู้รับผิดชอบดูแล และบริหารหอกระจายข่าวที่เหมาะสม กำหนดตารางการออกอากาศหอกระจายข่าว และวางแผนงบประมาณบริหารหอกระจายข่าวให้มีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2541 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2541 ดำเนินการหมู่บ้านละ 2 วัน จำนวน 10 หมู่บ้าน รวมระยะเวลาดำเนินการ 20 วัน งบประมาณดำเนินการหมู่บ้านละ 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 20,000 บาท เป็นงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ 10,000 บาท งบประมาณจากผู้วิจัย 10,000 บาท

3.2.3 โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับแผนพัฒนาตำบล กำหนดแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และมีงบประมาณในการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ดำเนินงานโครงการในวันที่ 1-31 กรกฎาคม 2541 โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแผนประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อร่วมกำหนดแผนประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

3.2.4. โครงการนิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อติดตามประเมินผลและแก้ไข ปัญหาข้อขัดข้องของแต่ละโครงการ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนด การติดตามประเมินผลเดือนละ 1 ครั้ง ในวันประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อ ประเมินผลการดำเนินการในภาพรวม และติดตามการดำเนินการหอกระจายข่าว หมู่บ้าน สัปดาห์ละ 1 หมู่บ้าน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2541 ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2541 รวม 10 หมู่บ้าน งบประมาณดำเนินการ 5,000 บาท จากผู้วิจัย

รวมงบประมาณในการดำเนินการจัดกิจกรรมแทรกแซง จำนวน 55,000 บาท เป็นงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 40,000 บาท งบประมาณจากผู้วิจัย 15,000 บาท

3.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลกิจกรรมแทรกแซงโดยใช้กรอบแนวคิด เชิงระบบ (System Model) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลลัพธ์ ประสิทธิภาพของงาน และผลกระทบที่เกิดขึ้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)

สิ่งที่ต้องการประเมิน	ตัวชี้วัด
1. งบประมาณ	1. มีงบประมาณดำเนินการ
2. บุคลากร	2. วิทยากรมีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และทักษะ
- วิทยากร	3. สมาชิก อบต.พร้อมเข้ารับการฝึกอบรม
- สมาชิก อบต.	และเข้ารับการฝึกอบรมครบตามจำนวน
3. หลักสูตรการอบรม	4. หลักสูตรการอบรมมีเนื้อหาที่สมบูรณ์
4. วัสดุ อุปกรณ์	5. มีวัสดุ อุปกรณ์ ที่เพียงพอ
- สื่อให้ความรู้	
- อุปกรณ์การปฏิบัติ เช่น เครื่องขยายเสียง วิทยุเทป, เอกสารข่าว เป็นต้น	

3.3.2 กระบวนการดำเนินการ (Process)

สิ่งที่ต้องการประเมิน	ตัวชี้วัด
1. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ	1. มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
2. จัดระบบการบริหารและการใช้หอกระจายข่าว	2. สมาชิก อบต.มีส่วนร่วมในการจัดระบบการบริหารและการใช้หอกระจายข่าว
3. การประชุมจัดทำแผน	3. มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ครอบคลุมบทบาทหน้าที่
4. การนิเทศติดตามผล	4. มีการนิเทศติดตามผล

3.3.3 ผลงาน (Output)

สิ่งที่ต้องการประเมิน	ตัวชี้วัด
1. ผู้เข้ารับการอบรม	1. สมาชิก อบต.เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 31 คน
2. จัดระบบการบริหารและการใช้หอกระจายข่าว	2. สมาชิก อบต. มีส่วนร่วมในการจัดระบบการบริหารและการใช้หอกระจายข่าว
3. การประชุมจัดทำแผน	3. มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ครอบคลุมบทบาทหน้าที่
4. การนิเทศติดตามผล	4. มีการนิเทศติดตามผล

3.3.4 ผลลัพธ์ (Effect)

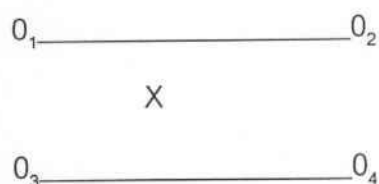
สิ่งที่ต้องการประเมิน	ตัวชี้วัด
การพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์	1.สมาชิก อบต. มีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดี ในการประชาสัมพันธ์ 2.มีการกำหนดเครือข่ายการดำเนินงาน และวางแผนประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและเข้าถึงชุมชนได้อย่างทั่วถึง 3.มีการจัดรูปแบบคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และบทบาทหน้าที่การดำเนินงานที่เหมาะสม

3.3.5 ผลกระทบ (Impact)

สิ่งที่ต้องการประเมิน	ตัวชี้วัด
การประชาสัมพันธ์ของ อบต.	มีระบบการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร ที่ตรงกับความต้องการและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.4 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยสองกลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยศึกษาก่อนและหลังที่ใส่กิจกรรมแทรกแซง

- O_1 = การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนใส่กิจกรรมแทรกแซงของกลุ่มทดลอง
 x = กิจกรรมแทรกแซง
 O_2 = การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังใส่กิจกรรมแทรกแซงของกลุ่มทดลอง
 O_3 = การเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 ของกลุ่มควบคุม
 O_4 = การเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ของกลุ่มควบคุม

โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทั่วไป เป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล การดำเนินงานประชาสัมพันธ์โดย อบต. หนองกอมเกาะ อ.เมือง จ.หนองคาย ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอบต. ปะโค อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาสภาพทั่วไปของการรับฟังข่าวสารของประชาชนทั้ง 2 ตำบล เพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์หารูปแบบในการจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 ใช้ผลการวิเคราะห์ ในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และจัดทำโครงการฝึกอบรม เป็นกิจกรรมแทรกแซงขึ้น นอกจากการฝึกอบรมแล้ว ยังจัดสร้างระบบปฏิบัติและการบริหารจัดการหอกระจายข่าวหมู่บ้าน รวมทั้งจัดทำแผนในการประชาสัมพันธ์ของ อบต. เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติไปในทางเดียวกัน ซึ่งภายหลังจากที่ได้ดำเนินการตามกิจกรรมแทรกแซงแล้ว ผู้วิจัยได้ออกทำการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการดำเนินกิจกรรมแทรกแซง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างก่อนใส่กิจกรรมและหลังใส่กิจกรรมแทรกแซง และประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จากประชาชนทั้ง 2 ตำบล

3.5 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้จากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อ.เมือง จ.หนองคาย จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มทดลอง และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปะโค อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มควบคุม

3.5.1 จากการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชุมกลุ่มย่อย

3.5.2 จากการศึกษาภาคสนาม (Primary Data) โดยการใช้แบบสอบถาม

3.5.3 จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Secondary Data) เช่น พ.ร.บ.องค์การบริหารส่วนตำบล คู่มือการปฏิบัติงานพนักงานส่วนตำบล วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

3.6 การสุ่มตัวอย่าง

หลังจากที่ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาความต้องการในการประชาสัมพันธ์ของการบริหารส่วนตำบลแล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม การพิจารณาในเบื้องต้นคำนึงถึงลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ พื้นที่รายได้ และจำนวนประชากรที่มีความคล้ายคลึงกัน และมีปัญหาในการบริหารงานโครงการต่างๆ ในองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการพิจารณาผู้วิจัยจึงกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นกลุ่มทดลอง โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกอมเกาะ จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างและกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลปะโค อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นกลุ่มควบคุมโดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลปะโค จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทดสอบกิจกรรมแทรกแซงแล้ว เพื่อให้ได้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการ

ประชาสัมพันธ์ภายหลังที่ดำเนินกิจกรรมแทรกแซง ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากประชาชน ทั้งในตำบลทดลองและตำบลควบคุมตำบลละ 100 คน ซึ่งกำหนดโดยใช้ระบบ โควต้า ตำบลละ 10 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน เพื่อให้ตัวอย่างกระจายอยู่ในทุก หมู่บ้าน และในแต่ละหมู่บ้านก็สุ่มแบบเจาะจง คุ่มละ 1 คน

3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.7.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสมาชิก อบต. มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไป การ ประชาสัมพันธ์ใน อบต. ปัญหาและความต้องการในการประชาสัมพันธ์ของ อบต. ก่อน กิจกรรมแทรกแซง

ชุดที่ 2 แบบสอบถามประชาชนในตำบล มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของประชาชนก่อนกิจกรรมแทรกแซง

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสมาชิก อบต. มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและ ปัญหาในการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งความสามารถในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของ อบต. หลังกิจกรรมแทรกแซง

ชุดที่ 4 แบบสอบถามประชาชนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับฟังข่าวสาร และความพึงพอใจในการประชาสัมพันธ์ของ อบต. รวมทั้งประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ หลังกิจกรรมแทรกแซง

3.7.2 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจัดกิจกรรมแทรกแซงไปแล้ว 6 เดือน โดยใช้ แบบสอบถาม ทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนเพื่อเปรียบเทียบ ผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนและหลังกิจกรรมแทรกแซง

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากภาคสนามเป็นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ

3.8.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ใช้ค่าสถิติคือ

1. การหาค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การหาเฉลี่ย (Mean) สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการประชาสัมพันธ์

3. การเปรียบเทียบความแตกต่าง ๆ ก่อนและหลังกิจกรรมแทรกแซง โดยใช้ค่าสถิติ Chi-square และ Wilcoxon Signed Ranks Test

3.8.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เป็นการศึกษาแบบพรรณนา ข้อมูลได้จากการสังเกต การสนทนา และเอกสารความเป็นมาของชุมชน แผนงานโครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล